

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

7 juni 2024

Kenmerk

DGED / 59125611

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

nota

Nota - Aanbieden departementaal vertrouwelijk rapport
over digitale afhankelijkheden aan de Kamer

Parafenroute

[Redacted] [Redacted] [Redacted]
[Redacted] [Redacted] [Redacted]

Aanleiding

- Ter onderbouwing van de in oktober 2023 met de Kamer gedeelde Agenda Digitale Open Strategische Autonomie (DOSA) heeft HCSS een onderzoeksrapport opgesteld. De titel hiervan is *Navigating the great game of chokepoints*.
- Het rapport is geschreven in opdracht van EZK en gaat over de balans van strategische afhankelijkheid in het digitale domein, gezien vanuit een geo-economisch perspectief.
- Van het rapport zijn een beknopte openbare versie en een uitgebreidere, departementaal vertrouwelijke versie uitgebracht. Vanuit de Kamer is het verzoek gedaan om inzage te krijgen in de departementaal vertrouwelijke versie van het rapport.

Advies

- U kunt instemmen met het ter inzage leggen van het departementaal vertrouwelijke rapport bij de griffie van de Kamer. In de bijlagen vindt u een begeleidende brief aan de Kamer.
- U kunt Kamerleden de gelegenheid bieden tot het stellen van schriftelijke vragen over het rapport.

Kernpunten

- Ter onderbouwing van de gekozen beleidsprioriteiten in de Agenda DOSA en het bijbehorende handelingsperspectief, heeft EZK onderzoek laten doen naar afhankelijkheden in het digitale domein, door TNO, Clingendael en HCSS.
- Een deel van het onderzoeksrapport van HCSS is omwille van de nationale veiligheid departementaal vertrouwelijk gemaakt. Dit is gedaan op advies van de NCTV en de AIVD.
- Inhoudelijk ziet DE geen reden om de departementaal vertrouwelijke informatie niet te delen met de Kamer. De NCTV en AIVD zijn akkoord met het delen van deze informatie met de Kamer.

Ontvangen BBR

- Ook is het van toegevoegde waarde dat Kamerleden meer inzicht krijgen in deze materie. Dit kan bijdragen aan een op feiten gebaseerde benadering van strategische afhankelijkheden in het digitale domein.
- Omwille van de capaciteit stellen wij voor om de Kamerleden aan te bieden om eventuele vragen schriftelijk te stellen.
- De departementaal vertrouwelijk versie van dit rapport is ter informatie als bijlage toegevoegd.

Toelichting

Inhoud rapport en rubricering

- Het rapport biedt inzicht in het huidige geopolitieke en geo-economische denken in relatie tot de balans van strategische afhankelijkheden.
- In de openbare versie van het rapport komen alleen de context van het onderzoek en de gekozen methodiek aan bod.
- Het vertrouwelijke deel biedt meer inzicht in strategische afhankelijkheden en mogelijk handelingsperspectief. Dit raakt daarmee aan hoe Nederland aankijkt tegen (economische) conflicten.
- De openbare versie van dit rapport is op 9 april door HCSS aangeboden aan SG EZK, DG E&D en DEM.
- De openbare versie van het HCSS-rapport is net als het al in oktober 2023 gepubliceerde rapport van Clingendael gedeeld op www.rijksoverheid.nl.

Agenda DOSA

- De Agenda DOSA bekijkt het digitale domein vanuit geopolitiek en geo-economisch perspectief. Hiertoe zijn de negen strategisch meest belangrijke digitale technologieën geïdentificeerd, waarbij ofwel strategische afhankelijkheden spelen, ofwel de EU controlepunten in waardeketens heeft. Daarnaast zijn grondstoffen die nodig zijn voor de productie van digitale technologie als prioriteit opgenomen.